

Lavantinske škofije

uradni list.

Vsebina. 30. Dubium circa indulgentias Litanis Marialibus adnexas a Sectione de Indulgentiis solutum. — 31. Sacrae Congregationis Concilii resolutio de usu radendi barbam. — 32. Epistola Benedicti PP. XV. ad Archiepiscopum Pragensem de nuper habito coetu Episcoporum Bohemiae. — 33. Milodari za zidanje katoliške cerkve v Maglaju. — 34. Izkaz cerkvenih zbirk za koroške begunce dne 1. junija 1919. — 35. Mila prošnja za pomoč pogorelcem pri Sv. Marku niže Ptuja. — 36. Navodila za kn. šk. župnijske urade. — 37. Slovstvo. — 38. Osebna naznanila.

30.

Dubium circa indulgentias Litanis Marialibus adnexas a Sectione de Indulgentiis solutum.¹

Propositum fuit huic S. Tribunali sequens dubium:

»Quibusdam in locis consuetudo invaluit Litanias Lauretanis sic cantandi ut 1. semel tantum recitetur *Kyrie eleyson* (Kyrie eleyson, Christe eleyson, Christe audi nos, Christe exaudi nos); 2. invocationes mariales ternae coniungantur cum unico *ora pro nobis* (Sancta Maria, Sancta Dei Genitrix, Sancta Virgo Virginum, ora pro nobis); 3. semel tantum pariter dicatur *Agnus Dei* (Agnus Dei, qui tollis peccata mundi, parce nobis, Domine, exaudi nos, Domine, miserere nobis).

Attento can. 934, § 2. *Codicis Iuris Canonici*,

¹ Acta Apostolicae Sedis. An. XII. vol. XII. Romae, 2. Ianuarii 1920. Num. 1. pag. 18.

quaeritur utrum hac ratione fideles lucrari valeant Indulgentias Litanis adnexas.«

Sacra Poenitentiarum, mature consideratis expositis, respondendum censuit: *Negative*.

Hanc autem sententiam, ab infrascripto Cardinali Poenitentiarum Maiore Ssmo Dno Benedicto Pp. XV, in audientia diei 18. vertentis mensis relatam, Sanctitas Sua confirmavit et insuper declarari iussit: »praedictam consuetudinem non esse approbandam, ideoque ab Ordinariis prudenter curandum ut in locis ubi viget submoveatur.«

Datum in Sacra Poenitentiarum, die 21. mensis Iulii, anni 1919.

O. Card. Giorgi, *Poenitentiarum Maior*.

L. † S.

F. Borgongini Duca, *Secretarius*.

31.

Sacrae Congregationis Concilii resolutio de usu radendi barbam.¹

Zastran starodavnega običaja, da katoliški duhovniki pri nas ne nosijo brade, je kn. šk. Lavantinski konzistorij dne 14. oktobra 1919 št. 4724 izdal to-le okrožnico:

Častivredni duhovščini Lavantinske škofije!

Z ozirom na obžalovanja vredne, v poslednjem času nastale dvome zastran britja se častivredna

¹ Acta Apostolicae Sedis An. XII. vol. XII. Romae, 2. Februarii 1920. Num. 2. pagg. 43—47.

duhovščina resno opomni, da v cerkvenih stvareh niso merodajne razprave v listih, marveč cerkvene določbe. Iz tega, da kakšna obstoječa določba ni sprejeta v novi Codex iuris canonici, se nikakor ne da kratkomalo sklepati, da je odpravljena.

Kar se tiče omenjenega predmeta, je v zapadni Cerkvi starodaven, le tuintam začasno pretrgan, poslednji dve stoletji pa brez presledka postavno veljaven običaj, da svetni duhovniki ne nosijo brade. Nasprotno: Usus gestandi barbam non tantum veterum Conciliorum canonibus et summorum Ponti-

ficum decisionibus, sed nostris quoque temporibus a Sede apostolica reprobatus est non tantum, ut servetur disciplinae unitas et perfecta cum Ecclesia Romana, omnium matre et magistra, conformitas, sed etiam, ne introductione huius novitatis populus fidelis offendatur. (Actiones et constitutiones Synodi dioecesanæ anno 1900 institutæ. Marburgi, 1901. Pag. 468).

Da stvar ni explicite omenjena v novem kodeksu, je umevno. Cerkevni zakonik velja za katoliško Cerkev, razširjeno po vesoljnem svetu. Nahajajo se pa pokrajine, kjer obstoji zastran brade duhovnikov običaj, tudi postavno veljaven, pa nasproten običaju v naših deželah. Zato bi izrecna prepoved, pa tudi izrecna dovolitev gestandi barbam povzročila v raznih krajih nemir in homatije.

Kakor torej v novem kodeksu naprimer ni omenjena odredba iurisiurandi contra modernistarum errores, pa vendar glasom posebnega odloka kongregacije s. Officii obstoji (Cerkveni zaukaznik za Lavantinsko škofijo, 1918. Štev. XII. odst. 72. str. 121), enako je mogla izostati zapoved tondendi barbam, in vendar obdržati obvezno moč.

Sicer pa veljajo tukaj: *Can. 6. num. 4:* In dubio num aliquod canonum praescriptum cum veteri iure discrepet, a veteri iure non est recedendum.

Can. 29: Consuetudo est optima legum interpretis.

Can. 30: Consuetudo contra legem vel praeter legem per contrariam consuetudinem aut legem revocatur; sed, nisi expressam de iisdem mentionem fecerit, lex non revocat consuetudines centenarias aut immemorabiles, nec lex generalis consuetudines particulares.

Za Lavantinsko škofijo ostane v trdni veljavi zgoraj navedena sinodalna določba. Objava novega zakonika ni izpremenila cerkvene discipline v tem predmetu, ako ne izidejo nadaljnji odloki Rimske stolice. Naj se Lavantinski kler tudi v tej reči obnaša vzgledno!

O Timothee, depositum custodi, devitans profanas novitates! (I. Tim. 6, 20).

Na prošnjo Vratislavskega knezoškofa je zdaj v tej zadevi tudi sveta konciljska kongregacija odločila naslednje:

Wratislaviensis et aliarum licentiae gestandi barbam. Die 10. ianuarii 1920.

Species facti. — Eminentissimus Episcopus Wratislaviensis, litteris diei 2 elapsi septembris ad hanc S. C. datis, quae sequuntur exposuit: »In variis particularibus casibus S. Congregatio Concilii, ad preces a me commendatas, hoc et praecedentibus annis, uni alterive ex mea dioecesi sacerdotibus licentiam gestandi barbam ob rationes speciales concessit. Nunc vero orta est inter canonistas in Ger-

mania controversia, sitne hac in re disciplinae mutatio inducta per statuta Codicis Iuris Canonici: ex qua auctorum controversia iam oriri incipit varietas in praxi.

Asserunt quidam auctores, canonem 136, qui capillorum simplicem cultum permittit et de abraddenda barba omnino *tacet*, libertatem gestandi barbam modestae formae omnibus saecularibus clericis concessisse, non obstante consuetudine per totam Germaniam vigente, quae hucusque vim obligantem habuit. In Germania enim barbam gestare vetitum est partim per Concilia provincialia partim per consuetudinem centenarium superantem. Quo vero ad legislationem dioecesanam, alii asserunt, episcopum decernere posse, prohibitionem in sua dioecesi hucusque vigentem firmam et obligantem manere; alii volunt, episcopum nihil iure communi expresse permissum prohibere posse, nisi ipsi sacri canones id ei aperte concedant vel Sanctae Sedis auctoritate prohibitio confirmetur.

Episcopi nuper Fuldae in conferentiam congregati unanimiter censuerunt, vigentem hucusque prohibitionem non esse tollendam. Optandum certe est, ne in hac re, licet minime pertineat ad essentialia status clericalis virtutes, varietate indecenti admiratio aliqua in populo oriatur. Idcirco reverenter peto a S. Congregatione: *An Codice Iuris Canonici data sit quibuscumque clericis saecularibus libertas gestandi barbam, et, respective, an Episcopis competat prohibitionem hucusque vigentem in suo robore sustinere pro dioecesibus suis.*«

Animadversiones. — Manifestum est vel ex praemissis controversiam non aliud fundamentum habere posse, quam in can. 6, n. 6, ubi edicatur: »Si qua ex ceteris disciplinaribus legibus, quae hucusque viguerunt, nec explicite nec implicite in Codice contineatur, ea vim omnem amisisse dicenda est.« — Ut autem canon hic ad rem trahi possit, oportet omnino, non solum ut agatur de vera edita lege, atque ut haec ne implicite quidem (praesertim habita ratione can. 20) in Codice contineatur; verum etiam, prout eruitur ex can. 22, oportet ut lex de qua agitur non fuerit lex specialis, pro particularibus locorum (ac temporum) circumstantiis lata, sed lex generalis prorsus, perpetuo et ubique valitura. Ita, post promulgatum Codicem, non obstante huius silentio, declaratione S. C. S. Officii d. 20—22. martii 1918 (*A. A. S.*, X, 136), sustinentur leges et provisiones generales datae contra modernismum, quousque hic error grassaverit; itemque ex declaratione S. C. de Religiosis 15. iulii 1919 (*A. A. S.*, XI, 321), sustinentur decreta circa religiosorum servitium militare, ubi et usquedum circumstantiae hanc necessitatem subire coegerint; et generatim, prouti in praefatis decretis continetur, »praescriptiones et leges

natura sua temporarias ac transitorias« vel quae »ad circumstantias locorum et temporum habent rationem« quum »generalis legis rationem non induant«, certum est eas non cadere sub abrogatione can. 6, num. 6, praescripta.

At vero in casu de quo agitur, id est quoad morem non gestandi barbam, animadverti potest: Primo, non agi in casu de vera *lege* ecclesiastica generali prohibitiva. Canones qui ad rem citari solent, v. g. cap. 7 de *vita et honest. Clericorum*, III, 9, ex communi doctorum sententia ita accipiuntur ut solummodo prohibeant barbam nutrire more saecularium studiose compositam; epistolae etiam RR. PP. (v. g. Gregorii VII ad Archiepiscopum Calaritanum; acta conc. Lateran. a. 1514 sub Leone X) tantummodo testantur pristinum morem et institutionem Romanae Ecclesiae, quem a contrariis abusibus defendunt. Nullibi autem reperitur vera et generalis lex morem gestandi barbam ubique et futuris temporibus perpetuo interdicens; haec vero deficientia nonnisi prudentiam commendat Legislatoris ecclesiastici, quam laudem nec noviter datum Codicem demereri oportebat. Fieri etenim poterit aliquando ut a more barbarsii recedendum fortasse sit, prout vel post Tridentinam Synodum, usque ad exitum saec. XVII, recessum fuisse omnes norunt: nec quemquam fugere potest quam incommodum sit, solemniter datam et firmatam in Codice legem, abrogare.

Secundo, et consequenter: mos iste barbam radendi, prouti historicae eius vicissitudines ostendunt, nonnisi *consuetudine* probatis nempe regionum moribus, quandoque iure particulari firmatis, universalis evasit, saltem quoad locorum circumstantias: quamobrem, quatenus in Codice recipi poterat (idest *implicite* et hypothetice, non absolute) satis receptus videtur ubi Codex, non absilimiliter a Concilii Tridentini sanctione (cap. 6, sess. XIV de *ref.*) »decentem habitum ecclesiasticum, *secundum legitimas locorum consuetudines et Ordinarii loci praescripta*« clericos deferre iussit, immo universam hanc materiam de externo corporis cultu, salva quidem necessaria unitate disciplinae et conformitate, ad praefatam normam consuetudinis redigendam voluit (c. 136, § 1). Ceterum, absonum prorsus censi debet eorum commentum qui volunt in ipso num. 6, can. 6, abrogatas esse *consuetudines* generales de quibus Codex simpliciter sileat, quasi Legislator benignius egerit erga consuetudines vigentes *contra* canones (cfr. can. 5, coll. cum can. 30), quam erga consuetudines *secundum* aut *praeter* legem.

Tertio: praescindendo a generali praescripto legis, dubium esse nequit quin in casu particularis lex in loco vicens prohibensque barbam gestare, pro norma sumenda sit, non solum quia, ex iam

demonstratis, silentio Codicis potius recepta quam exclusa apparet, sed etiam ex explicito praescripto can. 20, ubi docetur: »si certa de re desit expressum praescriptum legis sive generalis sive particularis« unde primum est inferre, silente lege generali, sequendum esse particularis legis praescriptum. — Fortius id firmatur, si consideretur praescriptum hoc particularis legis, in casu, conforme omnino esse universali in praesenti Ecclesiae latinae usui et consuetudini, prouti in comperto est: ut autem contra universalem consuetudinem usus oppositus alicubi introducatur, nec sufficere Ordinariorum auctoritatem, sed requiri saltem tacitum supremi Ecclesiae Pastoris consensum. Praestat ad rem litteras referre quas Nuntius Apostolicus apud aulam Bavariae sub die 16. iunii 1863 dedit nomine rec. mem. Pii PP. IX. ad Archiepiscopum Monacen. et Frisingen., quae ita sonant:

»Ad aures Beatissimi Patris pervenit in nonnullis Bavariae dioecibus adesse ecclesiasticos viros qui, novitatis vel potius levitatis spiritu perducti, usum iamdiu insoletum barbam gestandi iterum introducere conantur. Quidquid de antea saeculis dici debeat, in confesso est modernam et vigentem Ecclesiae latinae disciplinam huic usui prorsus obstare, *novamque consuetudinem, ut legitime introducatur, necessario requirere assensum saltem tacitum supremi Ecclesiae Pastoris*. Hic autem huiusmodi novitatem omnino se reprobare declarat: eo vel magis quod tristissimis hisce temporibus spiritus omnia innovandi haud paucos seducat, et ex una novitate ad aliam facile procedi possit. Quae cum ita sint, placuit Sanctitati Suae mihi in mandatis dare, ut omnibus Bavariae Antistitibus suo nomine significarem, ab ipsis omnimode curandum esse non solum ut praedictus usus expresse prohibeatur, sed etiam ut disciplinae unitas et perfecta cum Ecclesia Romana, omnium magistra, conformitas in omnibus, ac proinde in habitu et tonsura clericorum servetur, vel, si opus sit, restauretur, ac qualiscumque nova consuetudo videretur quae *supremo Ecclesiae Capiti apprime cognita atque ab ipso probata non sit*.

Dum haec Excellentiae Tuae Illmae et Revmae Beatissimi Patris iussu ac nomine scribo, illam rogo ut me de huius epistolae receptione instructum redens, mihi etiam indicare velit, quid Excellentia Tua opportunum facere existimaverit, ut praedictus usus, si forte in ista dioecesi manifestari incoepit, exemplo relinquatur, atque nemini unquam in mentem veniat illum introducere.«¹

Resolutio. — Porro, relatis in plenario conventu Sacrae Congregationis Concilii, die 10. ianuarii 1920, precibus Emi Episcopi Wratislaviensis, Emi

¹ Ex *Collectione Lacensi*, tom. III, pag. 547, n. 4.

Patres rescribendum censuere: *Negative ad primam partem; affirmative ad alteram.*

Factaque de praemissis relatione Ssmo Dno Nostro Benedicto, Div. Provid. PP. XV, in audientia insequenti die infrascripto Secretario concessa, Sanctitas Sua resolutionem Emorum Patrum approbare et confirmare dignata est.

I. Mori, Secretarius.

Iz pravkar navedenega rimskega odloka je razvidno, da so bili v zmoti, ki so mislili, da je po novem cerkvenem pravu dovoljeno nositi brado.

Sicer pa je Lavantinski kler hvalevredno zadostil pričakovanju, izrečenemu v navedeni okrožnici, in se je vedel tako, da tudi v tej stvari pri nas ni bilo enakih težkoč kakor po drugih krajih.

Naj se z veseljem ravnajo vsi duhovniki Lavantinske škofije po prevažnem nadpastirskem opominu v velikonočni podučni poslanici za leto Gospodovo 1920: »Živimo in delajmo, od diha tretje božje osebe napolnjeni, tako, da se bo moglo in moralo govoriti o dobrem duhu Lavantinskega duhovstva, kakor se govori o dobrem duhu dobrih dušnih pastirjev. Na duhu je ležeče. Duh je, ki oživlja. Zatorej kliči in vzdihuj sleherni duhovnik: Deus, spiritum rectum innova in visceribus meis et Spiritum Sanctum tuum ne auferas a me! (Ps. 50 12. 13).«¹

¹ Lavantinske škofije uradni list, 1920. Št. III. odst. 25. str. 49.

32.

Epistola Benedicti PP. XV. ad Archiepiscopum Pragensem de nuper habito coetu Episcoporum Bohemiae.¹

Venerabilis Frater, salutem et apostolicam benedictionem. — Cum in catholicae rei integritatem gravia istis apparari conata videremus, ad te, Venerabilis Frater, die III. huius mensis epistolam dedimus, qua te dignosque conlegas in episcopatu tuos hortabamur, ut ad excogitanda et decernenda aptiora tantorum malorum remedia omnes una coiretis. Sed vixdum epistolam miseramus, cum allatum ad Nos est, vosmetipsos, ea permotos pastoralis diligentia quae in Bohemis Episcopis nullo non tempore eniuit, in unum convenisse, ut eas ipsas dirimeretis, quaestiones, quas vobis opportune perpendendas Nostris litteris denuntiaveramus. Ex qua quidem consilii congruentia haud mediocrem idcirco cepimus delectationem, quod artissimam omnium vestrum cum Apostolica Sede coniunctionem etiam atque etiam comperire inde licuit.

Verum, quemadmodum saepe fit ut iucundis rebus proxime tristes succedant, sic nuntium illico accepimus, nonnullos e Bohemia ecclesiasticos viros, animorum perturbationibus abreptos, ab Ecclesia Iesu Christi infeliciter defecisse. Quem casum omnium miserrimum eo vehementius deflevimus, quo magis Patrem commoveri necesse erat filiorum iactura qui sibi peculiari sacerdotii vinculo obstringebantur; sed, apostolici conscientia officii, sacri iuris praescripta in seditiosos homines urgere minime dubitavimus, atque pro certo habemus, supremam huius S. Officii Congregationis Decretum, Nostro

iussu datum, iam nunc ad te pervenisse, quo inconsulti iidem ecclesiastici viri communionis christianae gratiis privati declarantur. Probe quidem novimus numerum sacerdotum, qui ab ecclesiae unitate desciverunt, ab eorum numero, qui in officio perstant, longissime distare; at non ignoramus, quae quaque gravia totius cleri compagi detrimenta ac discrimina istis impendeant.

Quamobrem, quae in coetu a vobis habito consilia cepistis, ea summopere laudamus ac probamus, atque illud praecipue, quod est de universa Consociatione Cleri dissolvenda quam Jednota vulgo vocant, et de dioecesanis non ante ineundis quam potestatis episcopalis iuribus idonee sit cautum. Ecclesiastica enim disciplina ut consistat incolumis, necesse omnino est clerum, quamvis consociatum, in auctoritate et vigilantia manere Episcoporum, qui eum regere ac moderari debent. Supervacaneum quoque est, etiamnum dicere, Apostolicam Sedem, cum de rebus in Ecclesia populariter novandis, tum de coelibatus lege, qua Ecclesia latina tamquam insigni ornamento gloriatur, abroganda vel temperanda, nunquam fore consensuram.

Id placet interea, Venerabilis Frater, et tibi et conlegis tuis admodum gratulari, quod ipsa omnium vestrum agendi ratio confirmavit sollertiae et navitati Nos vestrae iure confisos esse. Cum Petri enim Cathedra tam devinctos et in re catholica tuenda tam studiosos strenuosque vos praestitistis, ut dicere merito liceat, tantae eventuum asperitati pares vos exstitisse; qua profecto re benevolentia erga vos

¹ Acta Apostolicae Sedis. An. XII. vol. XII. Romae, 1. Martii 1920. Num. 3. pagg. 57, 58.

Nostra mirifice excitata est atque aucta. Cui omnium vestrum fortitudini utinam sacerdotum et popularium, quibus praeestis constantia ita respondeat, ut Ecclesia apud vos prosperioribus fortunis quam primum utatur. Clerum vero commemorasse volumus quam grande et sacrosanctum sit sacerdotale munus sibi Dei benignitate commissum, itemque quam magnopere debeat praeire exemplo fidelibus et ab religione officii nulla in re declinare. Paternos denique gemitus hortatusque Nostros miserrimi ii sacerdotes audiant qui de salutis via deflexerunt; recipiant se, rogamus, et considerent quam in perniciem caeci corruerint; sciant autem, Nos nunquam desituros ab

Eo, cuius vices gerimus, suppliciter exposcere, ut animi cupiditatibus compressis atque restinctis, ad sanctae eius fidei amplexum redeant, cuius administri consecratione facti sunt. Caelestium interea donorum auspiciem paternaeque caritatis Nostrae testem, tibi, Venerabilis Frater, reliquis Bohemiae Episcopi universoque clero ac populo unicuique vestrum concredito apostolicam benedictionem peramanter in Domino impertimus.

Datum Romae apud S. Petrum, die XXIX. mensis ianuarii anno MCMXX, Pontificatus Nostri sexto.

Benedictus PP. XV.

33.

Milodari za zidanje katoliške cerkve v Maglaju.

V uradnem listu Lavantinske škofije za leto 1919, številka VI. odst. 50 je bila objavljena prošnja za milodare in prostovoljne prispevke v svrhu pozidavanja zelo potrebne katoliške cerkve v siromašnem kraju, v Maglaju v Bosni.

Vsled tega je semkaj dospelo od raznih dekanatov 761 K. Ta vsota se je dne 6. novembra 1919 nakazala po poštnem čekovnem uradu v Ljubljani prečastitemu kapiteljskemu vikariatu Vrhbosanskemu v Sarajevu s prošnjo, da izroči ta denar cenjenemu odboru za zidanje katoliške cerkve v Maglaju.

Prejem tega denarja je potrdil omenjeni vikariat z naslednjim pismom od dne 24. novembra 1919 številka 2663:

Njegovi Prezvzišenosti
dru. Mihaelu Napotniku,
knezoškofu Lavantinskemu
v Mariboru.

Kapiteljski vikariat vrhbosanski potrjuje z izrazom globoke hvaležnosti, da je sprejel znesek od 761 K, ki ga je Vaša Prezvzišenost priposlala kot zbirko lavantinskih vernikov za zidanje katoliške cerkve v Maglaju. Dobri Bog naj bi stotero poplačal goreče zavzemanje Vaše Prezvzišenosti za našo Bosno in srčno dobroto Vaših vernikov!

Kapiteljski Vikariat Vrhbosanski.
Dr. Ivan Šarić,
škof, kapiteljski vikar.

Od nekaterih dekanatov je zopet semkaj dospelo 1085 K 57 h. Tudi ta znesek se je dne 16. decembra 1919 nakazal po poštnem čekovnem uradu imenovanemu prečastitemu kapiteljskemu vikariatu v Sarajevu z zopetno prošnjo, da se naj tudi ta

denar izroči zgoraj imenovanemu odboru za zidanje katoliške cerkve v Maglaju.

V potrdilo prejema tega denarja je semkaj došel ta-le dopis z dne 14. januarja 1920 št. 2911 ex 1919:

Prezvzišenemu
dru. Mihaelu Napotniku
knezoškofu Lavantinskemu
v Mariboru.

Kapiteljski Vikariat Vrhbosanski hvaležno potrjuje, da je prejel drugo zbirko lavantinskih vernikov v znesku 1085 (tisoč petinosemdeset) kron in 57 h za zidanje cerkve v Maglaju, za kar se v imenu maglajskih katoličanov iz celega srca zahvaljuje Vaši Prezvzišenosti in Vašim plemenitim vernikom.

Kapiteljski Vikariat Vrhbosanski.
Dr. Ivan Šarić,
škof, kapiteljski vikar.

Pa tudi cenjeni odbor za zidanje katoliške cerkve v Maglaju se je semkaj zahvalil za poslani prispevek.

Odbor za gradnjo rimokat. crkve u Maglaju.
Prečasnom
knez biskupskom ordinarijatu
u Mariboru.

Maglaj 26. siječnja 1920.

S veseljem i zahvalnošću primili smo dar vjernika Vaše biskupije od 1085 K 57 h.

Veseli nas, da ste nas ovako obilnim darom usrećili, jer nam je svaki novčić silno potreban, molimo, da našu zahvalnost saopćite plemenitim daro-

vateljima, a ujedno se preporučamo, daljnjoj Vašoj naklonosti, a isto tako naklonosti svih istovjernika.

Sa veleštovanjem

Odbor za gradnju crkve u Maglaju n./B.

Rudolf Loebel.

Vsega denarja se je nabralo in odposlalo za zidanje katoliške cerkve v Maglaju 1846 K 57 h. Vsem blagodušnim duhovnikom in vsem usmiljenim vernikom se izreče iskrena nadpastirska zahvala. Deus retribuatur!

34.

Izkaz cerkvenih zbirk za koroške begunce dne 1. junija 1919.

V dopolnitev izkaza cerkvenih zbirk za koroške begunce dne 1. junija 1919, objavljenega v uradnem listu Lavantinske škofije za leto 1919, št. VI, odstavek 47, se naznani, da je od odbora koroških beguncev dne 13. februarja 1920 semkaj došla naslednja zahvala:

Premilostljivi gospod knez in škof!
Prezvzišeni!

Podpisani odbor koroških beguncev zbran na odborovi seji v Borovljah dne 12. februarja 1920. l. se toplohvaležnim srcem klanja Vaši Prezvzišenosti ter zahvaljuje za zadnjo dne 7. avgusta 1919 doposlano svoto 15.160 K 57 v, katerih prejem potrjujemo.

Med vsemi dobrotniki koroških beguncev je daroval kn. šk. ordinariat Lavantinski skupno 35.160 K

57 v, katera svota presega vse od drugod došle prispevke. Nismo se nikoli nadejali, da nam bo bratska Štajerska naklanjala tolikero sočutja in pomoči. Prepričani smo, da je do tega uspeha v prvi vrsti pripomagala višjepastirska beseda Lavantinskega vladike.

Bodi Vam torej, Prezvzišeni, še enkrat izrečena prisrčna zahvala koroških beguncev, posebno onih iz Ziljske in Kanalske doline ter Beljaške okolice, ki se ne smejo še vrniti k domačemu ognjišču.

Klanjamo se z največjim spoštovanjem Vaši Prezvzišenosti hvaležno udani

Odbor koroških beguncev:

Val. Limpel, podpredsednik.

Dr. Janko Arnejc, blagajničar.

Ime nečitljivo, odbornik.

35.

Mila prošnja za pomoč pogorelcem pri Sv. Marku niže Ptuja.

Z odlokom od dne 12. marca 1920 št. 1211 je kn. šk. ordinariat vsem kn. šk. župnijskim uradom Lavantinske škofije razposlal naslednjo prošnjo za pomoč pogorelcem pri Sv. Marku niže Ptuja:

Milosrčni škofljani!

Izvedelo se je ter je tudi Vam vsem najbrž že znano, da je dne 19. februarja t. l. opoldne v Novi vasi, župnije Sv. Marka pri Ptuj, na neznan način nastal ogenj, ki je ednajsterim posestnikom povzročil ogromno škodo. Šesterim je uničil vsa poslopja, vse zaloge in tudi obleko, peterim pa gospodarska poslopja in hleve z vso krmo. Ker so bile hiše lesene in s slamo krite, se je požar tem hitreje širil tako, da je v dobri uri vse našteto upepelil. Rešiti je bilo mogoče le živino, ker se je pogrešalo vode, pa tudi ljudi, ki so večinoma onstran Drave grabili listje.

Za oteto živino, ki jo neobhodno potrebujejo za obdelovanje polja in ki je torej ne morejo prodati, da bi si kupili potrebne obleke, so morali brž drugi dan od hiše do hiše prositi krme. Nesrečnim pogorelcem bo treba tudi živeža in strehe. Nova stanovišča bodo stala obilo denarja zlasti ob času

sedanje draginje; zavarovalnina pa znaša po cenah, ki so bile pred vojsko določene in nepovišane, prav malo.

Vsi prizadeti so brez premoženja, ker kot manjši posestniki niso imeli nikakšnih pridelkov, da bi jih prodajali ter si s tem kaj prihranili; zategadelj so sedaj vsled te grozne nesreče vsega pomilovanja vredni in nujne pomoči potrebni.

Usmiljeni in radodarni, kakor so zmerom bili župljani pri Sv. Marku niže Ptuja, kadarkoli so je pobiralo za uboge, za pogorce ali pa za druge ponesrečence, bodisi za domačine bodisi za begunce, pa se zdaj sami milo ozirajo, odkod bi jim došla naglo zdatna podpora, v trdnem zaupanju, da bodo uslišani pri Bogu in pri ljudeh, ker so tudi oni v živi veri imeli vselej odprto srce, odprte roke za svojega brata-trpina, za sestro-ubožico. Date et dabitur vobis! (Luc. 6, 38). Dajte in se Vam bo dalo!

Ta misel jih je vodila in nagibala, da so z veselim srcem dajali miloščino, ako je siromak potrkal na vrata, zlasti pa kadar so na svetem kraju slišali genljivo nadpastirjevo prošnjo v prid ubogim.

Z ozirom na veliko bedo, ki je vsled groznega požara prav občutno zadela naše soškofljane pri Sv.

Marku, se jaz, Vaš višjipastir, zaupno obračam do vseh sočutnih in radodarnih Lavantincev s prošnjo za pomoč po ognju hudo prizadetim. Vsak dar bo dobrodošel ter bo s hvaležnostjo vsprejet, pri Bogu pa zanesljivo vpisan v bukve večnega življenja.

Obenem se naroči vsem kn. šk. župnijskim uradom, da naj vsaj na cvetno nedeljo, če ne poprej, v svoji domači cerkvi naredijo darovanje okoli altarja oziroma pobiranje milodarov po cerkvi v označeni namen. Darovanje se naj v nedeljo ali pa na praznik poprej vernemu ljudstvu s predstoječimi nadpastirskimi besedami s pridižnic oznani in priporoči. Nabrani darovi se naj potom kn. šk. dekanijских uradov nemudoma pošljejo semkaj, da se čimprej izročijo siromakom-pogorelcem v takojšnjo

porabo. Kn. šk. ordinariat presrečno želi, da bi jih ubogi ponesrečenci vsaj deloma dobili v roke že pred velikonočnimi prazniki.

»Zbiraj si zaklad po zapovedih Najvišjega in on ti bode bolj koristil kakor zlato (v skrinji)! Zapičaj miloščino v srce ubožca in ona ti bo izprosila, da se ti ne bo nič hudega zgodilo! Bolj kakor junakov škit in sulica se bo bojevala zoper tvojega sovražnika.« (Sirac. 29, 14 nsl).

V Mariboru, na god sv. papeža Gregorija I., radodarnega pomočnika ubožcev, dne 12. marca 1920.

† Mihael,
knezoškof.

36.

Navodila za kn. šk. župnijske urade.

1. Kn. šk. župnijski uradi naj vloge v zakonskih zadevah, zlasti prošnje za izpregled zakonskih zadržkov, sestavijo in predložijo natanko po tozadevnih predpisih.¹ Pravilno sestavljene prošnje se rešijo takoj, ako ni nikake zakonite ovire.

Strank samih pa naj župnijski uradi nikar ne pošiljajo v kn. šk. pisarno. V zadnjem času so prav pogosto prišle stranke same semkaj; včasih so predložile že sestavljeno in od župnijskega urada priporočeno prošnjo, največkrat pa so le izjavile, da se njim je pri pristojnem župnijskem uradu reklo, naj gredo v Maribor h kn. šk. ordinariatu, tamkaj se bo njim vse oskrbelo. To le ovira redno delo v pisarni, strankam zaradi pomanjkljivih podatkov večkrat ni mogoče nemudno ustreči ter se njim tako povzročajo nepotrebni stroški.

2. Glede na zopetno možitev vdov v vojni padlih vojakov se poda naslednje navodilo:

a) Dokazana mora biti smrt soproga ali vsaj dovolj utemeljena verjetnost njegove smrti. Kot dokaz smrti velja v prvi vrsti mrtvaški list. Vdove naj zato prosijo za mrtvaški list umrlega vojaka-soproga pri vojnem superioratu v Ljubljani ali pa pri matičnem uradu bivšega apostolskega vojnega vikariata na Dunaju (Kriegsmatrikenamt Wien VII, Stiftskaserne, Mariahilferstraße 22). Ker so se vojaške matice deloma poizgubile ali uničile, ne bo vedno mogoče dobiti mrtvaškega lista. V slučaju, da ni mogoče dobiti uradnega mrtvaškega lista, zadošča kot dokaz smrti tudi uradno poročilo pristojnega vojnega kurata, kakor tudi uradno potrdilo od poveljstva vojaškega oddelka, kjer je rajni služil, ali od predstojništva bolnišnice, kjer je umrl.

b) Ako nikakor ni mogoče dobiti takega uradnega potrdila smrti, naj stranka pri pristojnem sodišču prosi za proglasitev smrti zakonskega sodruga v zmislu § 24 občnega državlanskega zakonika. Stranki se naj naroči, da ob enem s prošnjo za proglasitev smrti zahteva na podlagi § 9 postave z dne 16. februarja 1883, državni zakonik št. 20, da se proglasi zakon vsled smrti za razvezan. Izrek sodišča je šele potem pravomočen, če ga potrdi tudi sodišče druge instance. Dotične postave se najdejo v Cerkvenem zaukazniku.¹

Ko je proglasitev smrti civilno-pravno izvršena, naj se dotičen odlok predloži kn. šk. ordinariatu, da tudi cerkveno sodišče za zakonske zadeve izreče razsodbo.

c) Da more cerkveno sodišče izreči razsodbo, se mora v vlogi na kn. šk. ordinariat navesti vse, na kar se opira dokaz smrti, torej izpovedbe prič in druge okoliščine, ki morejo smrt pogrešanega s kolikor večjo verjetnostjo dokazati. Kako je pri tem treba ravnati, je razvidno iz instrukcije v Cerkvenem zaukazniku leta 1916.²

Gospodje župniki se pooblašajo, da v slučaju, ko gre za zopetno možitev vdov padlih ali pogrešanih vojakov in ni dobiti uradnega potrdila o smrti, na podlagi v instrukciji podanih določb vso zadevo preiščejo in o tem sestavijo zapisnik. Stranke je treba pred zaslišanjem zapriseči. Ako je mogoče, naj se kot zapisnikar privzame duhovnik.

Zapisnik naj obsega natančne osebne podatke vdove in prvega soproga, dan ter leto rojstva in poroke, tudi imena in rojstne podatke otrok. Vpra-

¹ Cerkveni zaukaznik za Lavantinsko škofijo, 1883. St. VII. odst. 2. str. 6—8. — Idem, 1918. Št. IX. odst. 52, 53. str. 98—100.

² Idem, 1916. Št. VI. odst. 48. str. 77—79.

¹ Cerkveni zaukaznik za Lavantinsko škofijo, 1918. Št. XIII. odst. 77. str. 134 in 135. — Lavantinske škofije uradni list, 1919. Št. II. odst. 24. str. 35.

šanja, ki se naj stavijo, se najdejo v imenovani instrukciji. Če ima stranka kakšna pisma, ki potrjujejo smrt pogrešanega, se naj v zapisniku omenijo in priložijo. Ako so znane priče, ki so v vojni padlega ali pogrešanega osebno poznale, služile z njim pri istem vojaškem oddelku, ali se udeležile z njim

bitke, naj se zaslišijo, da izpovejo, kar more potrditi domnevo, da je dotični padel ali da je bil ujet.

Zapisnik podpišejo vsi navzočni, kn. šk. župnijski urad ga naj uradno potrdi in pošlje s prilogami, zlasti z odlokom proglasitve smrti od sodišča, kn. šk. ordinariatu v nadaljnje uradovanje.

37.

Slovstvo.

Znamenite pridižnice v Mariborski baziliki Matere milosti slovesno blagoslovljenje. Spisal in izdal Dr. Mihael Napotnik, knezoškof Lavantinski. V Mariboru, 1920. V lastni založbi. Natisnila tiskarna sv. Cirila v Mariboru. — Pod tem naslovom je nedavno izšla izpod plodovitega peresa našega prevzvišenega nadpastirja knjižica, ki v mali 8° obsega po uvodnih svetopisemskih izrekih (str. 2) in po vpeljavnem sestavku o velikem pomenu oznanjevanja božje besede (str. 3—7) »pridigo, po blagoslovljenju nove pridižnice in po pontifikalni sveti maši govornjeno v Mariborski baziliki Matere milosti 14. nedeljo po Duhovem in na praznik povišanje svetega Križa dne 14. septembra leta miru 1919« (str. 8—61). Pridejane so še »besede po cerkveni slovesnosti v baziliki govornjene pri skupni agapi v frančiškanskem samostanu dne 14. septembra 1919« (str. 62—70).

Odičen slovstvenik je knjižico ocenil tako-le: »Sicer je skromna po svoji zunanosti, toda velika in imenitna po svoji vsebini. Kaj takega še sploh nismo imeli v našem slovstvu in še menda tudi nimajo v nobenem drugem. Vsi, ki bodo v prihodnje pisali o tem predmetu, jo bodo morali porabiti, in tudi za vse pridigarje bo ta mala knjižica obilen vir. Kakor je nova mramornata pridižnica v Mariborski baziliki krasno in naravnost mojstrsko delo,

tako je tudi ta pridiga o njej velikanski umotvor, izdelan in kakor iz mramorja izklesan z največjo skrbjo in natančnostjo in učenostjo.«

Knjižica je bila brezplačno razposlana dušnim pastirjem Lavantinske škofije, ki bodo iz duhovite in temeljite razprave sami spoznali in dobili zanesljivo navodilo, da bodo mogli vernikom prav razložiti važnost in svetost, pomen in namen pridižnice, obenem pa tudi dolžnosti, ki nas vedejo do tega svetega kraja v cerkvi.

Nekatere tiskarske pomote, ki so se vrinile, si bodo blagovoljni bralci sami popravili, naprimer na strani 18 v 6. vrsti od zgoraj: »Naša vera bodi močna ko skala, a ne trda (namesto: trdna) ko kamen«; na str. 28 v 15. in 16. vrsti: »Janezovi nauki in njegovo sveto življenje je delalo na poslušalce nepopisno močen utis, ki se mu niso mogli (namesto: mogle) ustavljati in so se izpokorili« (ne: izpokorile). Svetopisemski navedek na str. 33 se glasi pravilno po rokopisu: (II. Paralip. 6, 13. 1—12. 14 nsl).

Dal Bog, da bi se izpolnila želja prevzvišenega pisatelja (str. 7): »Potuj toraj čedna knjižica po svetu Lavantinskem, pa vnemaj duhovnike za pridigovanje, ki je kakor častno in sveto delovanje tako tudi težav in odgovornosti polno poslovanje, in razveseljuj blage vernike, da so kakor voljni poslušalci tako vestni izpolnjevalci božje besede!«

38.

Osebna naznanila.

Imenovan je bil gospod Anton Podvinski, župnik v Zavrču, za dekana v Zavrčkem dekanatu (1. aprila 1920).

Postavljen je bil gospod Alojzij Skuhala, kapelan v Makolah, za provizorja ravnotam (24. marca 1920).

Prestavljen je bil gospod kapelan Jožef Krajnc iz Črešnjevca k Sv. Janezu na Dravskem polju (1. aprila 1920).

Začasno prazno ostane mesto kapelana v Črešnjevcu.

Umrli je gospod dr. Avgustin Stegenšek, profesor na kn. šk. bogoslovnem učilišču v Mariboru, dne 26. marca 1920, v 45. letu starosti. Dne 28. marca 1920 so premilostljivi gospod knezoškof sam vodili spreved od hiše žalosti v cerkev sv. Alojzija, kjer so se opravile mrtvaške večernice.

Kn. šk. Lavantinski konzistorij v Mariboru,

dne 15. aprila 1920.

Martin Matek,

doctor rom. in iure canonico,
ravnatelj kn. šk. pisarne.